

Sygn. akt III AUa 329/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Wojciech Bzibziak (spr.)
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko SSA Witold Nowakowski
Protokolant	Agnieszka Turczyńska

Przy udziale –

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania K. S. (K. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 14 grudnia 2011r. sygn. akt IX U 1627/11

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

/-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Bzibziak /-/ SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 329/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 października 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. odmówił przyznania ubezpieczonej K. S. prawa do świadczenia przedemerytalnego przyjmując, że wykazała wprawdzie do dnia 31.01.2011r. 30 lat

8 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych, ale nie została ogłoszona upadłość prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczona domagała się jej zmiany i przyznania świadczenia przedemerytalnego.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podając okoliczności wskazane w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2011r., sygn. akt IX U 1627/11 Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. S. prawo do świadczenia przedemerytalnego poczynając od daty złożenia wniosku.

Na podstawie akt organu rentowego oraz wyjaśnień odwołującej się ustalił Sąd I instancji, że ubezpieczona, ur. (...), przez 14 lat prowadziła jednoosobowo działalność gospodarczą - bar. 31.01.2001r. K. S. zlikwidowała działalność, gdyż nie przynosiła żadnych zysków i nie było jej stać nawet na opłacenie składek. Odwołująca się jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w R.. W okresie od 19.02.2011r. do 18.08.2011r. była uprawniona do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W tym okresie nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. W dniu 6.09.2011r. Powiatowy Urząd Pracy wystawił ubezpieczonej zaświadczenie potwierdzające powyższe informacje i w tym też dniu złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczenia przedemerytalnego. Został on załatwiony odmownie zaskarżoną decyzją.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Okręgowy w Gliwicach przytoczył treść art.2 ust.1 oraz art.2 ust.3 ustawy z 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych i stwierdził, że K. S. ukończyła 56 lat życia, prowadziła nieprzerwanie działalność gospodarczą przez okres nie krótszy niż 24 miesiące oraz wykazała okres uprawniający do emerytury w wymiarze co najmniej 20 lat. Kwestia sporna sprowadzała się - zdaniem Sądu - do ustalenia, czy odwołującej się przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego, w sytuacji, gdy nie została ogłoszona upadłość prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Przytoczył Sąd I instancji pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 15.03.2006r., sygn. akt III AUa 15/06, w myśl którego, w sytuacji, gdy przychód firmy jest znacznie niższy od kosztów jego uzyskania, a dłużnik spełnia zarówno podmiotowe, jak i przedmiotowe przesłanki do ogłoszenia upadłości, zaś jedyną przeszkodą jest niemożność wpłacenia nawet zaliczki na poczet kosztów postępowania przyjąć należy, iż istnieją obiektywne przyczyny zaprzestania prowadzenia działalności. Tym samym cel, jakiemu miała służyć ustawa o świadczeniach przedemerytalnych został osiągnięty. Sąd Apelacyjny zwrócił przy tym uwagę, iż nie do przyjęcia jest sytuacja, aby osoby majątne były uprzywilejowane wobec osób, które nie mają pieniędzy nawet na przeprowadzenie postępowania upadłościowego.

Sąd Okręgowy w Gliwicach w pełni podzielił powyższe stanowisko i uznał, że istniały obiektywne przyczyny zaprzestania przez ubezpieczoną prowadzenia działalności. Odwołująca się spełnia zatem wszystkie niezbędne warunki do przyznania jej świadczenia przedemerytalnego. W konsekwencji, na mocy art.477¹⁴ §2 kpc Sąd I instancji orzekł jak w sentencji wyroku.

Powyższy wyrok zaskarżył organ rentowy i opierając apelację na zarzutach naruszenia prawa procesowego, tj. art.224 §1 kpc i art.233 §1 kpc oraz przepisów prawa materialnego, tj. art.2 ust.1 pkt 3 i art.7 ust.1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach.

Zdaniem skarżącego nie można podzielić stanowiska zajętego przez Sąd I instancji.

Z treści art.2 ust.1 pkt 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych przesłanką nabycia prawa do tego świadczenia jest ogłoszenie upadłości. Stosownie do treści art.10 ustawy z 28.02.2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze podstawą ogłoszenia upadłości jest stan „niewypłacalności” dłużnika. Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Nie będzie zatem stanowił podstawy wszczęcia postępowania upadłościowego stan jedynie zagrożenia niewypłacalnością, dla którego przewidziane jest postępowanie naprawcze.

Organ rentowy podniósł, iż z okoliczności sprawy nie wynika, że K. S. prowadząc działalność gospodarczą stała się „niewypłacalna”. Przyjęty przez Sąd I instancji stan zagrożenia popadnięcia w długi nie stanowi o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości.

W ocenie skarżącego powołany przez Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach nie znajduje zastosowania w niniejszym postępowaniu, gdyż zapadł w odmiennym stanie faktycznym. W tamtej sprawie wnioskodawca złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, który został jednak oddalony z uwagi na brak majątku wystarczającego na pokrycie kosztów postępowania. Taka sytuacja nie zaistniała w rozstrzyganej sprawie. Ubezpieczona nie składała wniosku o ogłoszenie upadłości, a Sąd I instancji nie poczynił żadnych ustaleń w kwestii przesłanek ogłoszenia upadłości.

Zauważył nadto ZUS, że prawo do świadczenia przedemerytalnego powstaje od następnego dnia po dniu złożenia wniosku. Tymczasem Sąd Okręgowy w Gliwicach przyznał K. S. prawo do tego świadczenia od daty złożenia wniosku.

Ubezpieczona wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Spór w rozstrzyganej sprawie dotyczył prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie art.2 ust.1 pkt 3 ustawy z 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz.1252).

Zgodnie z tym przepisem prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat (kobieta) i posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący 20 lat. Stosownie natomiast do treści art.2 ust.3 tej ustawy świadczenie to przysługuje osobie spełniającej warunki określone w ust.1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki: nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna, w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych oraz złoży wniosek o przyznanie świadczenia w terminie nie przekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Okoliczności faktyczne rozstrzyganej sprawy były bezsporne i przedstawiają się w sposób wskazany przez Sąd Okręgowy w Gliwicach. Nie ulega zatem wątpliwości, że w wypadku K. S. spełnione zostały wszystkie wskazane powyżej warunki poza ogłoszeniem upadłości. Bezspornym także było, że ubezpieczona nie występowała z wnioskiem o ogłoszenie upadłości.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego ogłoszenie upadłości prowadzonej działalności stanowi jedną z niezbędnych przesłanek do nabycia świadczenia przedemerytalnego.

Za niewystarczające do spełnienia tego warunku, uznać należy samo zaprzestanie prowadzenia działalności i wyrejestrowanie jej z ewidencji działalności gospodarczej. Ustawodawca - jak słusznie wskazał skarżący - przewidział bowiem inny warunek wiążący się z niewypłacalnością dłużnika (por. art.10 i art.11 ustawy z 28.02.2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze - tekst jedn. Dz. U. 2012.1112). Ocena, czy taki stan rzeczywiście zachodzi może nastąpić dopiero po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Skoro

K. S. z takim wnioskiem nie wystąpiła (a tym samym nie nastąpiło ogłoszenie upadłości), brak było podstaw do przyznania jej świadczenia przedemerytalnego.

Słusznie podniósł również organ rentowy, że wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, na który powołał się Sąd I instancji, został wydany w innym stanie faktycznym (w tamtej sprawie osoba ubiegająca się o świadczenie przedemerytalne wystąpiła z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, który jednak został oddalony, gdyż majątek dłużnika nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania).

Zasadnym również wydaje się odnotowanie, że art.2 ust.1 pkt 3 ustawy z 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych jest zgodny z art.67 ust.2, art.32 oraz art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (v. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20.11.2006r., sygn. SK 66/06, publik. Dz. U. z 2006r., Nr 220, poz.1612).

Mając powyższe względy na uwadze, skoro apelacja okazała się zasadna, Sąd II instancji na mocy art.386 §1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

/-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Bzibziak /-/ SSA W.Nowakowski

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JM